

Contribuția mass-media la informarea
instituțiilor responsabile în vederea
soluționării problemelor persoanelor vârstnice

**decembrie
2012**

Cuprins

Introducere	2
Capitolul 1	
Problemele persoanelor vârstnice reflectate în presa online din România în anul 2012.....	4
1.1. Pensii.....	4
1.2. Sănătate.....	11
1.3. Asistență socială.....	16
1.4. Statistică.....	18
Capitolul 2	
Statistica articolelor în presa online din România.....	25
2.1. Distribuția articolelor pe ziare.....	25
2.2. Distribuția articolelor pe domenii de interes.....	26
2.3. Frecvența publicării articolelor pe intervalul ianuarie – decembrie 2012.....	29
Concluzii.....	30
Propuneri.....	31
Bibliografie.....	33

Introducere

Într-o era în care condeiul și hârtia de ziar au fost înlocuite cu laptopurile, și când Țăcănitul enervant al tastaturii ia locul petelor și mirosului de cerneală, presa din întreaga lume încearcă din răspuțeri să supraviețuiască printre miile de cititori grăbiți, care citesc știrile cu "like".

x
x x

Dintr-un articol din 9AM NEWS aflăm câteva motive pentru care presa va dispărea în viitor.

Odată cu apariția tiparului, la mijlocul secolului al XV-lea, comunicarea între oameni a început să se extindă, existând începând cu acest moment posibilitatea de a stoca informația, de a o multiplica și de a o răspândi.

Ziarele au fost astfel, primul mijloc de informare de mare audiența. Acestea au apărut în secolul al XVII-lea, iar în secolul al XIX-lea nume precum "The Times" din Marea Britanie sau "Fronter Scout" exercitau deja o influență puternică asupra clasei mijlocii educate care forma "opinia publică". Mai târziu, datorită unui sistem de învățământ îmbunătățit și datorită progresului economic s-au creat condițiile unei audiențe a presei. Apoi, încetul cu încetul, au apărut și ziarele care să satisfacă cerințele publicului cititor, astfel, au apărut în SUA în anii 1870, iar 20 de ani mai târziu, în Marea Britanie.

În zilele noastre, presa este de domeniul trecutului. Ziarele nu se mai cumpără, revistele nu mai sunt atractive, hârtia nu mai e cea mai bună formă de a transmite o informație. Studiile demografice arată că tinerii s-au adaptat foarte ușor la noile medii, astfel încât, doar seniorii și cei trecuți de o anumită vârstă au rămas cei fideli publicațiilor scrise. La fel se întâmplă și la nivelul jurnaliștilor, care au "navigat" și ei spre domeniul online, astfel încât, pe print au rămas doar cei de la început, cei care între timp au îmbătrânit împreună cu ziarele.

Presa necesită hârtie consumată, implicit copaci tăiați inutil, cerneală vărsată, prese puse în funcțiune, forță de muncă angrenată, sedii imense și clădiri ocupate, depozite

închiriate, mașini de transport, iar toate acestea costă. Internetul este alternativa "gratuită" la tot acest "aparat" care a funcționat și a informat, în toți acești ani.

Un alt motiv pentru care ziarele vor dispărea în următoarea perioadă este televizorul. Cutia de plastic cu antenă, care s-a aplatizat aproape total, odată cu evoluția generațiilor, are avantajul timpului, în fața presei. Televiziunile transmit, în timp real și de la fața locului, imagini, filmulețe și mărturii pe care în ziare le vezi abia a doua zi.

O ultimă amenințare asupra bătrânei prese este Internetul. De la "uciderea" formelor de vânzare tradiționale și transpunerea acestora în mediul online, de la "asasinarea" oricăror relații interumane față în față și transformarea lor în "like-uri", așa și presa asistă la propria suprimare, prin înlocuirea sa cu Internetul.

Cu toate acestea, din "Capital", aflăm că presa rămâne, momentan, în continuare în fața internetului în termeni de audiență, astfel zilnic 2,3 miliarde de persoane din întreaga lume citind ziare față de 1,9 miliarde de persoane care se informează online.

Chiar și la capitolul publicitate presa rămâne în continuare în fața internetului, chiar în condițiile crizei economice mondiale care și-a făcut simțite efectele. Potrivit raportului "World Press Trends" publicat cu ocazia celui de al 63-lea congres WAN/IFRA, veniturile din publicitate ale ziarelor au scăzut cu un sfert între 2004 și 2009, însă între 2009 și 2010 scăderea a fost de doar 3%.

Problemele persoanelor vârstnice reflectate în publicațiile online din România în anul 2012

În anul 2012 Consiliul Național al Persoanelor Vârstnice a analizat articolele publicate în trei cotidiane de presă scrisă în format electronic: România Liberă, Evenimentul Zilei și Adevărul în scopul stabilirii gradului de reflectare de către acestea a principalelor probleme cu care se confruntă persoanele vârstnice și pensionarii.

Principalele probleme evidențiate în cele trei cotidiane sunt următoarele:

1.1. Pensii

Din **România Liberă, 25 ianuarie 2012**, aflăm că ministrul Sulfina Barbu s-a întâlnit cu reprezentanți ai asociațiilor și federațiilor pensionarilor, precum și cu liderii Consiliului Național al Persoanelor Vârstnice. Întâlnirea a fost una de lucru. Ministrul Muncii și reprezentanții pensionarilor au stabilit încă din anul 2011 să aibă trimestrial astfel de întâlniri, să analizeze și să propună modificări legislative. Ministrul Muncii a explicat că indexarea pensiilor cu rata inflației nu este posibilă în acest moment. Creșterea va fi posibilă, dacă și numai dacă, există resurse financiare, pentru ca acest lucru să se întâmple.

Potrivit sursei citate, o decizie în acest sens va fi luată numai după ce va fi cunoscută clar creșterea economică, lucru posibil abia în a doua jumătate a anului. Pensionarii au admis că actualul context este speculat de anumite categorii de cetățeni și au criticat, în același timp, anumite nedreptăți ale sistemului de pensii. În acest sens, cele două părți vor analiza o mai bună ierarhizare a contribuției.

Din **Evenimentul Zilei, 11 ianuarie 2012** aflăm că sistemele publice de pensii din Europa sunt ca o bombă cu ceas. Specialiștii erau îngrijorați în legătură cu sistemele publice de pensii din statele europene chiar și înainte de începerea crizei. Acum, lucrurile s-au agravat: obligațiile sistemului public de stat din 19 state membre ale Uniunii Europene sunt de

aproximativ cinci ori mai mari decât datoria publică totală a acestor țări, se arată într-un studiu realizat la cererea Băncii Centrale Europene (BCE), citat de Bloomberg. Astfel, obligațiile sistemelor publice de pensii din 19 țări din UE față de populația actuală se ridică la 30.000 miliarde euro, de cinci ori datoria publică brută totală, potrivit studiului realizat pentru anul 2009 de un centru de cercetare din cadrul Universității Freiburg.

Obligațiile sistemului public de pensii către populația actuală din Germania se cifrau, în 2009, la 7.600 miliarde euro, cele mai mari din Europa. Germania este urmată de Franța, cu 6.700 miliarde euro, arată raportul.

Riscurile financiare sunt accentuate în Europa de amenințarea recesiunii și de măsurile de reducere a datoriilor de stat. Totodată, lucrurile sunt complicate și de rata natalității în stagnare și în scădere, precum și creșterea duratei medii de viață.

Europa are cea mai ridicată pondere din lume a persoanelor cu vârsta de peste 60 de ani în totalul populației, respectiv de 22% în 2009, iar prognozele Organizației Națiunilor Unite (ONU) indică o creștere la 35% până în 2050. La nivel global, ONU estimează că numai 11% din populație are peste 60 de ani, pondere care ar trebui să se dubleze până în 2050 la 22%.

Numărul persoanelor cu vârsta de peste 65 de ani din cele 34 de țări ale Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE) este așteptat să crească de patru ori până în 2050, la 350 milioane, de la 85 milioane în 1970.

Potrivit lui Charles Cowling, director executiv la JLT Pension Capital Strategies Londra, durata medie de viață crește în Europa cu 5 ore pe zi. Potrivit ONU, durata medie de viață a populației din țările dezvoltate va crește la 83 de ani până în 2050, de la 75 de ani în 2009.

În **Adevărul** din **16 februarie 2012** a apărut un articol care ne informează de faptul că pensiile europenilor sunt în mare pericol. Speranța tot mai mare de viață a europenilor, costurile cu asistența socială diferite de la țară la țară și scăderea tot mai mare a numărului de copii, la care se adaugă și șomajul fără precedent în rândul tinerilor - toate acestea arată că întreaga Europă se confruntă cu o mare problemă socială. Măsurile pe care statele membre trebuie să le ia pentru a asigura pensiile europenilor sunt: creșterea vârstei de pensionare, mai multe oportunități pentru persoanele în vârstă prin utilizarea Fondului Social European, dezvoltarea unor sisteme suplimentare de pensii private, dar care ar trebui optimizate prin stimulentele fiscale, compatibilizarea pensiilor suplimentare cu mobilitatea, astfel încât

contribuțiile să poată fi urmărite pentru angajații care au lucrat în mai multe țări UE, estimări mai clare privind veniturile după pensionare. Pe de altă parte trebuie puse restricții la pensionarea anticipată. Autoritățile naționale trebuie să prelungească viața profesională activă, prin corelarea vârstei de pensionare cu speranța de viață, restrângerea accesului la pensionare anticipată și eliminarea decalajelor în materie de pensii între bărbați și femei.

Începând de anul viitor, populația activă a UE va începe deja să scadă. Pensiile exercită presiuni financiare tot mai mari asupra bugetelor naționale, în special atunci când li se adaugă tensiunea crizei financiare și economice. Pensionarii reprezintă o populație a UE în creștere rapidă în special în condițiile în care generația rezultată în urma exploziei demografice a anilor '50 atinge vârsta de pensionare. În același timp scade numărul celor aflați în plină vârstă activă. În 2008, raportul dintre persoanele de vârstă activă (15-64 de ani) și cetățenii UE în vârstă de 65 de ani și peste era de patru la unu. Până în 2060, acest raport va scădea la doi la unu.

În **Evenimentul Zilei din 14 martie 2012** apare un articol prin care suntem informați despre numărul total al pensionarilor din România și veniturile lor. România avea 5,55 milioane de pensionari, în ultimul trimestru al anului trecut, în scădere cu 106.000 persoane față de ultimul trimestru din 2010, arată datele Institutului Național de Statistică (INS). Raportat la al treilea trimestru al anului trecut, adică timp de trei luni, numărul pensionarilor s-a redus cu 21.000 de persoane. Pensia medie lunară a fost, în trimestrul al patrulea din 2011, de 760 de lei, în creștere cu 5,4% față de același trimestru al anului precedent și cu 0,3% față de trimestrul 3 a anului 2011. Însă această creștere medie nu s-a văzut în nivelul de trai. Inflația a erodat veniturile, astfel încât, indicele pensiei reale corelat cu inflația indică o scădere a nivelului de trai al pensionarilor români cu 0,4%. Pensionarii de asigurări sociale dețin ponderea majoritară (99,9%) în numărul total de pensionari. Pensionarii de asigurări sociale de stat reprezintă 85,3% în totalul celor de asigurări sociale. Pensia medie de asigurări sociale de stat a fost de 777 lei în ultimul trimestru al anului trecut. Există, însă discrepanțe foarte mari în profil teritorial: ecartul dintre valoarea minimă și cea maximă depășește 350 de lei. Astfel, dacă în județul Giurgiu pensia medie este de 623 lei, în Municipiul București ajunge la 979 de lei. După sistemul de pensionare, cea mai mare valoare a pensiei medii lunare s-a înregistrat pentru sistemul asigurărilor sociale-avocați. Aceștia au primit o pensie medie în valoare de 1.907 lei. La polul opus, cea mai mică valoare, respectiv 312 lei, a revenit pensionarilor din fostul sistem de asigurări sociale pentru agricultori.

Pe categorii de pensii, numărul pensionarilor pentru limită de vârstă a fost preponderent (71%) în cadrul pensionarilor de asigurări sociale. Pensionarii cuprinși în categoriile de pensii anticipată și anticipată parțial au reprezentat 2,4%, numărul lor fiind mai mic cu 2.000 de persoane față de același trimestru al anului precedent. Circa 620.000 persoane primesc pensia minimă garantată.

Numărul total al beneficiarilor prevederilor OUG nr. 6 /2009 privind instituirea pensiei sociale minim garantate (indemnizație socială) a fost de 619.600 persoane, în ultimul trimestru al anului 2011. Dintre acestea, 418.700 persoane fac parte din sistemul asigurărilor sociale de stat (8,8% din totalul pensionarilor din această categorie), iar 200.900 persoane din rândul pensionarilor proveniți din fostul sistem pentru agricultori (30,6% din totalul acestora).

O altă problemă dezbătută în presă a fost cea privind procentul de 5,5% datorat de pensionari pentru contribuția de asigurări sociale de sănătate, astfel din **România Liberă, 17 aprilie 2012**, aflăm că potrivit deciziei Curții Constituționale, procentul de 5,5% datorat de pensionari pentru contribuția de asigurări sociale de sănătate se aplică numai asupra veniturilor din pensii care depășesc 740 de lei.

Noua modalitate de calcul al contribuțiilor de asigurări sociale de sănătate se va aplica în mod automat pentru toți pensionarii care au pensii mai mari de 740 de lei, nefiind necesară depunerea unor cereri. CNPP atrage atenția că de la data publicării în Monitorul Oficial, deciziile sunt general obligatorii și au putere numai pentru viitor.

Din **România Liberă, 9 aprilie 2012**, aflăm că datorită sărbătorilor pascale, plata pensiilor se va face în avans începând cu 11 aprilie. Casa Națională de Pensii Publice (CNPP) informează că a întreprins demersuri pentru a achita în avans drepturile beneficiarilor sistemului public de pensii, acestea urmând să fie plătite în perioada 11 - 25 aprilie, prin Poșta Română, iar în 12 și 13 aprilie prin intermediul băncilor.

CNPP precizează că pentru persoanele care primeau pensia în data de 14, în această lună plata va fi făcută în 11, pensionarii care erau programați pentru 15, vor primi banii în 12, iar cei programați în 16 vor intra în posesia banilor în 13 aprilie.

Evenimentul Zilei din 29 mai 2012, ne informează că fondul de pensii este pe minus, iar criza ne-a adus un val de pensionări. Recesiunea a scos la pensie peste 40.000 de persoane. În prezent, numărul acestora este mai mare decât cel al contribuabililor. Vârșnicii au fost o categorie urgisită și când economia "duduia", însă criza și restructurările au adus un nou val de

pensionări, în condițiile în care numărul salariaților este în cădere liberă și șomajul înflorește. Așa se face că, de la debutul crizei (începutul anului 2009) și până în prezent, numărul pensionarilor a crescut cu peste 40.000 de persoane, de la 4.692.998 la 4.733.180 de persoane.

Decât să intre în șomaj, fără nicio șansă de angajare, mulți dintre aceștia au preferat să iasă înainte de termen la pensie, chiar dacă sumele primite sunt mici. Pe alții "i-a ajutat" și boala de care suferă. Fondul de pensii este în colaps, o spun autoritățile și o confirmă statisticile. În prezent, numărul pensionarilor - 5.555.000 de persoane - este chiar mai mare decât cel al salariaților care plătesc contribuții sociale (5.513.496 de persoane), iar perspectivele nu sunt deloc îmbucurătoare. În raportul de convergență pe care România l-a trimis Uniunii Europene se estimează că populația de peste 65 de ani va crește de aproape două ori până în 2050, în timp ce populația cu vârste cuprinse între 20 și 55 de ani va scădea în următorii 50 de ani.

Din România Liberă, 6 iunie 2012, aflăm despre o îngrijorare în UE: Franța reduce vârsta de pensionare. Guvernul francez a aprobat reducerea, de la 62 la 60 de ani, a vârstei de pensionare pentru angajații care au contribuit la sistemul public peste 41 de ani, inversând parțial reformele nepopulare introduse de precedentul președinte.

Decizia guvernului va autoriza persoanele care au contribuit la sistemul de pensii peste 41 de ani să se retragă la 60 de ani, și nu la 62 de ani, în prezent vârsta minimă de pensionare. Statul va lua în calcul concediul de maternitate și perioadele de șomaj la calcularea intervalului de contribuție. Modificările vor costa 1,1 miliarde de euro în 2013 și 3 miliarde de euro în 2017, iar cheltuielile suplimentare vor fi acoperite prin contribuțiile majorate ale angajaților și angajatorilor.

Evenimentul Zilei din 5 iunie 2012, ne avertizează că vârstele de pensionare ar putea urca spre 70-80 de ani, în viitor. Astfel, pensiile și serviciile medicale se vor încadra în buget. Lumea va munci mai mult, ridicând povara de pe tineret. Majoritatea țărilor europene au decis în ultimii doi-trei ani, majorarea vârstei de pensionare, în condițiile în care economiile naționale susțin tot mai greu bugetele de pensii. În condițiile unei progresii alarmante a numărului de pensionari față de cel al persoanelor active, nici România, nici Occidentul în general, nu par capabile să adopte singurul pachet de măsuri care, în opinia autorului articolului, poate salva situația: încurajarea unei politici de creștere a natalității. Dimpotrivă, iată că soluțiile sunt căutate în prelungirea vieții active.

Din **Adevărul, 28 septembrie**, aflăm de faptul că în condițiile în care populația țării îmbătrânește rapid și tot mai mulți cetățeni apti de muncă pleacă peste hotare, fondurile de pensii vor avea nevoie de subvenții mai mari de la bugetul de stat și ar putea intra în faliment în următorii ani, atenționează experții. Într-un studiu realizat de Centrul Expert-Grup, economiștii atrag atenția că actualul sistem bazat pe principiul solidarității între generații, conform căruia contribuțiile colectate sunt utilizate imediat pentru plata pensiilor, riscă să intre în colaps în următorii ani. Asta dacă autoritățile nu vor adopta decizii urgente pentru reformarea sistemului.

Situația din domeniu este deja alarmantă. În prezent, unui pensionar îi revine doar o persoană care contribuie la fondul de pensii, în timp ce raportul ar trebui să fie de unu la patru. „Fără o reformă radicală, Guvernul va fi nevoit să aloce tot mai mulți bani din bugetul de stat pentru a acoperi deficitul din fondul de pensii, care în ultimii ani a fost de circa un miliard de lei și ar putea ajunge până în anul 2050 la 5,5 miliarde de lei”, explică specialistul. Pentru a evita un asemenea scenariu, expertul recomandă autorităților să introducă, începând cu 2015, fondurile de pensii private obligatorii. La acestea ar putea contribui doar angajații cu vârsta de până la 35 de ani, care vor pune de-o parte pentru propriile pensii lunar câte 5 puncte procentuale din contribuțiile plătite în fondul public. Astfel, tinerii vor fi interesați să lucreze cu forme legale. În plus, vârsta de pensionare ar urma să fie majorată treptat, astfel încât până în 2025 pragul să fie de 63 de ani atât pentru bărbați, cât și pentru femei.

Actuala procedură de indexare a pensiilor este inefficientă. Coeficientul calculat în baza mediei aritmetice dintre creșterea salariului nominal și indicele prețurilor va crea mereu presiuni suplimentare asupra fondului de pensii și va duce la diminuarea continuă a raportului dintre pensie și salariul mediu. Or, rata de creștere a salariului este, de obicei, superioară nivelului inflației. În al doilea rând, indexarea pensiilor are loc la începutul lunii aprilie și se bazează pe rezultatele anului precedent. Prin urmare, pensiile sunt ajustate prea târziu pentru un mediu macroeconomic atât de volatil. O soluție ar fi asigurarea indexării de două ori pe an.

Evenimentul Zilei din 15 octombrie 2012, ne informează de faptul că sistemele de pensii se clatină în întreaga lume, iar cel mai rău e chiar în SUA. Cele mai mari 100 fonduri publice de pensii din SUA au pasive nefinanțate în valoare de aproximativ 1.200 miliarde de dolari, cu aproximativ 300 de miliarde mai mari decât suma de 900 de miliarde de dolari raportată de fondurile de pensii.

În **Evenimentul Zilei din 20 Noiembrie 2012**, a apărut un articol prin care suntem informați de faptul că în 2030 se termină pensiile de stat. Dacă acum avem o rată de înlocuire de 45% (atât e pensia medie față de salariu), în anul fatidic 2030 este posibil ca ea să mai fie doar 15-25%, în funcție de deciziile care se iau până atunci. De ce este 2030 un an important? Pentru că atunci se va pensiona marea generație a "decreștelor", adică cei născuți spre sfârșitul lui 1966 și câțiva ani după aceea, mult mai numeroși decât cohortele care i-au precedat sau i-au urmat, ca efect al decretului de interzicere a avorturilor. Această generație e acum în plină vârstă activă iar datorită efectului de "șarpe care a înghițit o minge" dată de ea în profilul demografic al țării, avem astăzi una din cele mai tinere populații active ale Europei.

Din **Evenimentul Zilei, 6 decembrie 2012**, aflăm că pensiile de stat au ajuns să genereze un deficit mai mare decât al bugetului general, mușcând din spațiul bugetar pentru investiții și întârziind astfel recuperarea economică.

De trei ani, pensiile de stat sunt înghețate. Chiar și așa, bugetul asigurărilor sociale a ajuns să înregistreze un deficit peste cel al bugetului general consolidat. Pe primele 10 luni din acest an, pensiile plătite de la bugetul asigurărilor sociale cumulează la 39,8 miliarde lei, iar cheltuielile de administrare - 0,5 miliarde lei, pe când contribuțiile totale se cifrează la 29,3 miliarde lei. Vorbim astfel de un deficit de 11 miliarde lei la 10 luni, cu 50% mai mare decât deficitul bugetar din această perioadă, de 7,2 miliarde lei. Pentru 2012, autoritățile au agreat cu FMI și CE un deficit bugetar de 13,66 miliarde lei, iar acesta ar putea fi generat exclusiv de pensii. „În anii următori, deficitul ar trebui să se reducă ușor, pentru că pensiile vor crește ceva mai încet decât salariile, adică factura pensiilor va avansa mai încet decât veniturile din contribuții, cu condiția să nu se deterioreze raportul contribuabili /beneficiari“.

Cine mai plătește pensiile peste 20 de ani

Dacă ne uităm însă pe studii, observăm că raportul dintre salariați și pensionari se va deteriora periculos în următorii ani, odată cu accelerarea procesului de îmbătrânire. Astfel, potrivit unui studiu prezentat de Expert Forum, dacă acum un salariat susține 1,2 pensionari, peste 20 de ani, va ajunge să susțină 2,4 pensionari. În condițiile în care deficitul bugetar ar trebui ținut sub control, rata de înlocuire (pensie medie /salariu mediu) va scădea încontinuu, până la doar 24% în 2032, va crește cu 10% odată cu intrarea în plată a pensiilor din Pilonul II, apoi se va reduce spre 26% până în 2042. Soluția ar fi creșterea numărului de contribuabili.

Pentru 2013, când e prevăzută indexarea pensiilor conform legii, cu circa 4%, deficitul la pensii se va menține în jurul a 13 miliarde lei, adică va depăși din nou deficitul bugetar, prevăzut să se restrângă. Astfel, vom avea încă un an în care investițiile vor fi sacrificate din cauza pensiilor.

De ce s-a ajuns aici, după așa-zisa reformă a pensiilor? „Dacă s-ar fi eliminat abuzurile privind pensiile de invaliditate și ieșirile anticipate, bugetul pensiilor s-ar fi stabilizat începând din 2014. Dar nu s-a întâmplat mai nimic, astfel că acest termen se amână până cine știe când“. În plus, din 2011, pensiile militarilor și ale celor din MAI și SRI au fost incluse în bugetul asigurărilor sociale, iar după recalculare factura cu aceste pensii s-a mărit cu 30% sau mai mult de 1 miliard de lei anual ceea ce a adâncit deficitul.

1.2. Sănătate

Din **România Liberă, 6 ianuarie 2012**, aflăm faptul că plafonul de la care nu se mai percepe coplata nu se va mai calcula diferențiat, în funcție de venitul net anual al asiguratului, ci se va reveni la o sumă fixă. Deși sistemul coplății se va aplica începând cu luna februarie, suma nu a fost încă stabilită. "Se pregătește printr-o ordonanță de urgență revenirea la un plafon care să înlocuiască a 12-a parte din venitul net anual al asiguratului, nivel de la care nu se mai percepe coplata", spun surse de la Casa Națională de Asigurări de Sănătate.

Coplata este obligatorie pentru toți asigurații care solicită servicii medicale din pachetul de bază. Suma prevăzută drept coplată se calculează procentual din valoarea serviciilor medicale prevăzute în pachetul de bază și va fi monitorizată printr-un tichet moderator pentru sănătate. Potrivit legii coplății, în varianta actuală, suma percepută drept coplată în cursul unui an nu poate depăși a douăsprezecea parte din valoarea veniturilor nete anuale realizate de asigurat. Cu alte cuvinte, asiguratul va nu mai plăti coplata pentru serviciile solicitate doar când coplățile achitate într-un an vor atinge nivelul celei de-a 12-a părți din venitul său anual. Ordonanța de urgență vizează însă revenirea la un plafon fix pentru toți asigurații. Proiectul de lege a Sănătății stipulează că asigurările voluntare de sănătate de tip complementar suportă coplata datorată de asigurat.

Vor fi scutiți de coplată: minorii, tinerii până la 26 de ani care nu realizează venituri din muncă, pensionarii care au venituri doar din pensii de maximum 740 de lei pe lună. Pacienții incluși în programe naționale de sănătate nu vor plăti coplata pentru serviciile medicale aferente

afecțiunii de bază (pentru care au fost incluși în programul național), dacă și numai dacă nu realizează venituri din muncă, pensie sau alte surse.

În **România Liberă** din **21 martie 2012** apare un articol prin care suntem informați de faptul că distribuția cardurilor naționale de sănătate începe în 1 august, cu o întârziere de cinci ani, putând fi livrate câte un milion de documente pe lună, iar în noiembrie folosirea acestora va fi experimentată mai întâi într-un singur județ. Potrivit Legii sănătății 95 /2006, cardul național de sănătate trebuia să fie introdus până la sfârșitul anului 2007. Acest lucru nu s-a întâmplat și abia la 1 august va putea începe distribuția cardul național de sănătate. Atât cardul, cât și prescripția electronică, reprezintă măsuri pentru eliminarea fraudei din sistem și pentru verificarea prescrierilor. Valoarea unui card este puțin peste doi euro, fiecare asigurat urmând să beneficieze de un astfel de document.

România Liberă din **7 Aprilie 2012**, ne face zece recomandări pentru o stare bună de sănătate și la bătrânețe. Renunțarea la fumat, prevenirea cancerului, a bolilor infecțioase și diabetului zaharat, menținerea stării de sănătate fizică și mintală, precum și participarea la viața socială. Acestea sunt recomandările pentru a avea o stare bună de sănătate și la bătrânețe, transmise cu ocazia Zilei Mondiale a Sănătății. În acest an, Ziua Mondială a Sănătății are ca temă sănătatea și îmbătrânirea. Aceasta coincide și cu marcarea anului 2012 ca Anul european al îmbătrânirii active și al solidarității între generații (AEIA), sub auspiciile Comisiei Europene.

Ministerul Sănătății, prin specialiștii departamentelor de promovare a sănătății din direcțiile de sănătate publică, în colaborare cu parteneri de la nivel local, au desfășurat o campanie de promovare a Zilei Mondiale a Sănătății, desfășurată în 2012 sub sloganul "O stare bună de sănătate adaugă viață anilor - vârstnici sănătoși, activi și fericiți!". Mesajele cheie ale campaniei au fost: "Vârstnicii reprezintă membrii valoroși ai societății. Combaterea discriminării de vârstă este apanajul societăților avansate", "Comunitățile care acordă aprecierea cuvenită vârstnicilor și încurajează participarea lor activă la viața socială sunt mai bine pregătite pentru încercările viitorului", "Sistemele de sănătate și sociale trebuie adaptate nevoilor unei populații vârstnice în continuă creștere", "Prin adoptarea unui stil de viață sănătos pe tot parcursul întregii vieți puteți avea o bătrânețe activă, sănătoasă și fericită".

De asemenea, au fost transmise zece recomandări pentru a avea o stare bună de sănătate și la bătrânețe:

- Mențineți-vă tensiunea arterială în limite normale!

- Renunțați la fumat!
- Preveniți și detectați precoce cancerul!
- Protejați-vă de bolile infecțioase!
- Preveniți diabetul zaharat (DZ) II!
- Scădeți valoarea colesterolului!
- Fiți activi pentru a vă îmbunătăți starea de sănătate!
- Mențineți-vă o stare bună de sănătate a musculaturii, oaselor și articulațiilor!
- Participați la viața socială!
- Mențineți-vă o stare bună de sănătate mintală!

Tot din **România Liberă**, în **16 mai 2012** aflăm de ce are România unul dintre cele mai proaste sisteme de sănătate din Europa. Un raport european care evaluează sistemele de sănătate ne-a plasat pe locul 32 din 34 de țări. Doar Bulgaria și Serbia ne-au împiedicat să nu ieșim chiar pe ultimul loc. România s-a clasat pe locul 32 din 34 de țări evaluate în Indexul Consumatorului European de Sănătate, arată Health Consumer Powerhouse (H.C.P.), o organizație nonguvernamentală care se ocupă cu evaluarea sistemelor de sănătate. Indexul a fost prezentat ieri în Parlamentul European din Bruxelles, iar în privința României oficialii europeni se declară total nemulțumiți. Aceștia afirmă că nu s-au făcut progrese remarcabile, în ciuda fondurilor europene care au ajuns în sistemul nostru de sănătate. Oficialii europeni atrag atenția că schimbările făcute în sistemul de sănătate din România nu funcționează. Din totalul de 1000 de puncte, România a obținut 489, Albania 519, Fosta Republică Yugoslavă a Macedoniei 546, iar Croația 663. Cel mai bine s-a clasat Olanda, care a obținut 872 de puncte din totalul de 1000, fiind urmată de Danemarca (822) și Islanda (799). Accesul rapid al populației la serviciile medicale, dreptul la a doua opinie medicală, accesul pacienților la propriile analize medicale, la medicul de familie, la specialist, timpul de așteptare pentru tratamente obișnuite, pentru analize sofisticate precum Computerul Tomograf sau pentru terapia anticancer sunt câțiva dintre indicatorii luați în considerare de ONG-ul european în elaborarea indexului. În urma raportului, specialiștii europeni au constatat că în țările afectate de criză, printre care și România, a crescut timpul de așteptare pentru operații costisitoare, precum și nivelul plăților suplimentare date de pacienți. De asemenea, accesul populației la noi tipuri de medicamente a fost mai redus. Experții europeni au mai atras atenția și în privința riscului mare de infecții intraspitalicești pe care îl prezintă spitalele. „La jumătate dintre cele 34 de țări evaluate este cod roșu de alertă privind

infecțiile", arată raportul HCP. În concluzie, specialiștii europeni cred că reforma din sănătate este încetinită de „șpăgi și de plata insuficientă a specialiștilor din domeniu, aspecte care trebuie urgent corectate”.

Primele trei clasate sunt Olanda urmată de Danemarca și Islanda, iar ultimele trei Serbia, Bulgaria și România.

Din **România Liberă, 25 septembrie 2012**, aflăm că începând cu 1 ianuarie 2013 ar putea fi introdusă coplata, ceea ce ar putea determina reducerea solicitărilor de servicii nejustificate și ar putea combate raportările false de servicii medicale. Pacienții vor primi serviciile oferite de furnizorul de asigurări de sănătate, iar dacă vor solicita să fie consultați numai de către un anumit medic din România sau din altă țară, atunci vor plăti prin asigurarea facultativă.

Tot **din România Liberă, 3 decembrie 2012** aflăm că Noua Lege a sănătății va fi prezentată Guvernului în prima ședință imediat după alegeri, respectiv în 12 decembrie. Potrivit "Sistemul mutualist" în asigurările de sănătate rămâne obligatoriu. S-a precizat că dacă fiecare societate va fi obligată să aibă între 700.000 și un milion de asigurați, înseamnă că, în final, vor fi în jur de 20 de societăți mutuale, mai puțin de jumătate din numărul total al caselor de asigurări de sănătate.

În legătură cu pachetul social de servicii, acesta va fi ca "o asigurare facultativă susținută de către stat pentru categoriile defavorizate", plafonul până la care persoanele vor fi incluse în categoria aceasta fiind stabilit de către Ministerul Muncii. Acesta trebuie să acopere serviciile medicale care nu costă mult, dar care presupun un risc medical crescut dacă nu se intervine la timp, cum ar fi, de exemplu, un ulcer, care netratat duce la hemoragie digestivă al cărei tratament costă mai mult.

În noua lege a fost păstrat, conform proiectului Ministerului Sănătății, faptul că spitale se pot autoguverna, ceea ce înseamnă să existe o autonomie mai mare decât acum, să se dea posibilitatea managerilor să plătească medicii în funcție de performanță.

Tot din **Evenimentul Zilei, 8 decembrie 2012**, aflăm că după circa zece ani în care sistemul medical privat s-a dezvoltat impetuos, provocările sunt extrem de complexe. Pe de o parte, există presiunile acționarilor și investitorilor care așteaptă să vadă consolidarea cifrei de afaceri, a cotei de piață și, implicit, creșterea marjelor de profit.

Sunt deja cunoscute cazuri în care noi locații, unele dintre ele deschise de operatori medicali de prim rang, oferă servicii mult sub așteptări, provocând nervozitatea acționarilor, schimbări de management și diluarea calității serviciilor prestate către pacient. Pe de altă parte, există așteptări mai mari ale pacienților față de sistemul medical privat, unde tot mai mulți se refugiază, nemulțumiți fiind de condițiile oferite de spitalele, policlinicile și cabinetele medicale de stat. Nu trebuie uitat că banii din sistem sunt puțini, mult sub media europeană, fapt cauzat de plafonarea sumelor oferite spre decontare de către CNAS și de puterea de cumpărare încă redusă a pacienților. Principala problemă din sistemul sanitar românesc este subfinanțarea acută, atât din partea statului (5,5% din PIB față de 10% sau 16% din PIB în Germania, respectiv SUA), cât și din partea sectorului privat. În România, ca și în alte state europene, statul trebuie să fie principalul garant și finanțator al sistemului sanitar, iar asigurările private trebuie să vină numai ca o completare pentru categoriile sociale mai avute, care își permit să plătească sume considerabile în plus pentru servicii medicale extra – vezi sistemul german, unde 90% sunt asigurați de stat și numai 10% beneficiază de asigurări private de sănătate. Altfel, putem ajunge în situația Statelor Unite, unde peste 40 de milioane de cetățeni nu beneficiază de nicio asigurare, și unde 100% sunt asigurări private de sănătate. De asemenea, SUA au cele mai mari costuri pe locuitor din cauza asigurărilor 100% private, dar nu au nici pe departe cele mai bune servicii medicale din lume. Această situație denotă ineficiența unui sistem exclusiv privat.

În aceste condiții, noua lege a sănătății trebuie să aducă mai multe elemente: în primul rând, o alocare mai judicioasă a fondurilor: banii trebuie să ajungă la operatorii care au atât adresabilitate, cât și capacitatea demonstrată în timp de a presta serviciile decontate, preocupare crescută pentru activitățile de prevenție a diferitelor afecțiuni. Este mult mai ieftin și mai eficace să previi o boală decât să cheltui pentru tratarea ei. În loc să fie cheltuite sume colosale pentru compensarea anumitor medicamente, în toată lumea se investește în medicina primară, în programe naționale, în acțiuni diagnostice diverse: reducerea birocrăției din sistemul sanitar și descurajarea plăților informale care, adunate, constituie sume colosale. Convertirea acestor bani negri în sume la vedere, pentru care se plătesc impozite și taxe care ar putea fi corect direcționate, ar ușura mult povara bugetară și ar însănătoși sistemul sanitar.

1.3. Asistență Socială

Evenimentul Zilei din 9 februarie 2012, ne informează de faptul că în județul Suceava, în comuna suceveană Todirești, s-au investit aproximativ 50.000 de euro într-un centru de asistență socială pentru persoane vârstnice. Acest cămin de lux are lacătul la ușă de doi ani pentru că bătrânii nu au bani să stea în el. În interior există tot luxul: televizoare, mobilier nou, sală de gimnastică și salon de jocuri de societate, dar totul este neatins, neexistând clienți. Administrația locală refuză să îl transforme într-un parteneriat public-privat. Căminul este impecabil dar nefolositor. Motivul: bătrânii din localitate care ar avea nevoie să stea aici nu își permit să plătească cei 1.600 de lei pe lună, taxa calculată de autoritățile locale, iar bătrânii din alte localități nu sunt primiți, chiar dacă ar găsi resursele financiare necesare, întrucât sanatoriul este exclusiv pentru vârstnicii care au domiciliul în localitatea amintită. Lucrările au fost finalizate în 2010 și de atunci și până în prezent nici măcar un bătrân nu s-a bucurat de privilegiile căminului de „cinci stele”. Autoritățile știau că bătrânii din localitate care au nevoie să fie cazați în cămin nu au pensii mari, restul fondurilor necesare întreținerii centrului urmând să fie asigurate din bugetul local. Nimeni nu a luat în calcul, însă, criza financiară, iar odată cu recesiunea s-a strâns și robinetul fondurilor din bugetul local.

Din **Adevărul, 16 februarie 2012** aflăm că dâmbovițenii săraci primesc alimente de la Uniunea Europeană încă doi ani. Decizia a fost luată de parlamentul European, care a prelungit acest program până la sfârșitul anului 2013. Plafonul bugetar anual este de 500 de milioane de euro. În 2011, au primit alimente de la Uniunea Europeană 62.762 de dâmbovițeni. Pachetele cu ajutoare au conținut: 13 kg de făină, 9 kg de mălai, 1,6 kg de paste făinoase, 1 kg de biscuiți, 1,5 kg de lapte praf și 8 kg de orez.

Adevărul din 17 februarie 2012 ne informează că sunt mai puține călătoriile gratuite pentru pensionari. Pensionarii primesc tichetele de călătorie cu 50% reducere. Foștii angajați CFR sunt revoltați. Deoarece sistemul de transport tip card nu a putut fi pus în aplicare de la începutul acestui an, cei aproximativ 4, 5 milioane de pensionari aflați în evidența Casei de Pensii primesc legitimațiile de călătorie, cu reducere de 50 la sută, în februarie, cu o lună întârziere. Pe lângă întârzierea de o lună, a mai apărut o problemă. Din dorința de a economisi bani, Guvernul a redus printr-un act aprobat anul trecut numărul călătoriilor gratuite de care beneficiază pensionarii CFR la 6 pentru titulari, cât și pentru rudele acestora.

Din **Evenimentul Zilei, 22 mai 2012** aflăm despre faptul că 300 de cupluri au sărbătorit nunta de aur. Primăria sectorului 2 este una din administrațiile locale preocupate de aniversările persoanelor de vârsta a treia, făcând o tradiție din a sărbători cuplurile vârstnice la împlinirea a 50 de ani de căsătorie. Ultima ediție a acestei sărbători s-a desfășurat pe 20 mai în Sala mare a Teatrului Național. Cu această ocazie, 300 de sărbătoriți au primit din partea edilului sectorului 2 certificate de căsătorie europene și diplome într-un cadru festiv din care nu au lipsit șampania, pișcoturile și buchetele de flori. Demersurile primăriei în privința pensionarilor nu se limitează însă doar la acțiuni simbolice. Pentru ca toți bătrânii sectorului, indiferent de venituri, să beneficieze de asistență medicală de calitate, a fost implementat programul "Ambulanța Socială", un proiect unic în România prin care, în cei opt ani de zile de funcționare, au fost ajutate peste 4000 de persoane. Tot pentru a oferi un sprijin cât mai eficient persoanelor vârstnice, primăria sectorului 2 a dezvoltat o rețea extinsă de cluburi și centre de servicii sociale adresate locuitorilor de vârsta a treia. Din această rețea face parte cel mai mare centru multifuncțional de servicii sociale, educație și recreare din țară, Centrul Sfântul Pantelimon. Alături de acesta în sectorul 2 mai funcționează "Clubul Seniorilor", care oferă servicii de consiliere, asistență socială și de sănătate, centrul rezidențial "Speranța", destinat persoanelor vârstnice care provin din familii cu posibilități bănești, precum și centrul social cultural de la parohia sfântul Silvestru, care poate găzdui un număr de 50 de persoane în vârstă lipsite de orice ajutor material.

Evenimentul Zilei din 14 iulie 2012 ne relatează că proiectul legii sănătății prevede ca bolnavii să-și plătească o parte dintre medicamente când se internează. Casele de asigurări de sănătate se vor transforma în fonduri mutuale de asigurări odată cu intrarea în vigoare a noii legi în domeniu. Intenția este ca sistemul de asigurări de sănătate să poată fi controlat de către asigurați, în sensul că asigurații să fie aceia care hotărăsc conducerea sistemului și modul de utilizare a banilor. Actualele case de asigurări de sănătate se vor transforma în societăți mutuale, structuri asociative a căror conducere va fi stabilită de asigurați în urma unui proces de tip electoral. Un alt aspect important al noii legi a sănătății este definirea pachetului de servicii de bază. Conform acestuia, pentru a putea fi definit pachetul de servicii de bază trebuie stabilită distincția dintre asigurările de risc major și cele de risc minor. La nivelul contribuției care se plătește la ora actuală pentru asigurările de sănătate nu se pot acoperi toate serviciile în domeniu.

1.4. Alte articole de interes pentru persoanele vârstnice

România Liberă din 19 ianuarie 2012, ne face cunoscut că în China sunt aproximativ jumătate de miliard de pensionari. Ultimul recensământ a arătat că peste 178 de milioane de chinezi aveau peste 60 de ani în 2009. Până în 2050, numărul ar putea ajunge la 437 de milioane, conform previziunilor realizate de către experții ONU.

Din **Evenimentul Zilei, 9 ianuarie 2012**, aflăm că ajutorul de înmormântare din partea statului s-a mărit. Rudele unei persoane decedate primesc cu 100 de lei mai mult pentru ajutorul de înmormântare, de la începutul acestui an. Suma care va fi plătită în cazul decesului pensionarilor, salariaților sau șomerilor se ridică acum la 2.117 lei. Ajutorul de înmormântare este oferit de statul român în cazul decesului unei persoane asigurate, unui pensionar sau al unui membru de familie care nu are drept propriu de asigurări sociale și se află în întreținerea titularului la data decesului.

Adevărul din 3 mai 2012, ne informează de faptul că taxele mai mari vor scumpi benzina și motorina.² Pentru a aduna mai mulți bani la buget, autoritățile planifică ca de la 1 ianuarie 2013 să majoreze cu 5% accizele la produsele petroliere și automobile, ceea ce se va reflecta în scumpirea acestor mărfuri pe piața locală. De la 1 ianuarie 2013 accizele la benzină vor crește de la 2.885 lei la 3.030 lei pentru o tonă. La motorină și păcură accizele vor fi majorate de la 1.200 lei la 1.260 lei pentru o tonă, iar la gazul lichefiat de la 1.800 la 1.890 de lei. Potrivit unui proiect de lege publicat de Ministerul Finanțelor privind realizarea politicii fiscale și vamale pe anul 2013, măsura "reiese din Obiectivele politicii fiscale și vamale pe termen mediu 2013-2015 și are drept scop armonizarea treptată a cotelor accizelor cu cele europene, precum și asigurarea cu surse financiare a Bugetul Public Național". Totodată, modificarea respectivă ține de ajustarea la rata inflației de 5% a accizelor stabilite în sume fixe. Importatorii și comercianții de produse petroliere susțin că majorarea acestei taxe va duce inevitabil la creșterea prețului carburanților la pompă cu 3-5%.

Din **Evenimentul Zilei, 14 August 2012**, aflăm că FMI a organizat conferința de presă în care a prezentat concluziile celei de-a șasea misiuni de evaluare a României în cadrul programului de asistență pe care îl derulează în țara noastră. FMI a redus perspectiva de creștere economică pentru România la 0,9%.

Evenimentul Zilei prezintă cele mai importante aspecte subliniate:

- România rămâne vulnerabilă în fața crizei din zona euro, care este contagioasă. Autoritățile trebuie să se concentreze pe prioritățile macroeconomice și să implementeze programul convenit.

- Au fost purtate discuții privind implementarea programului și s-a convenit asupra unui pachet de măsuri care vor ține pe aceeași linie implementarea programului.

- Programul vizează menținerea indicatorilor macroeconomici și ca România să obțină o accelerare a creșterii.

- Criza politică conduce la un cost mai mare de finanțare pentru România și la o creștere a cursului de schimb, care va face ca datoriile României să fie mai greu de rambursat.

- Activitatea economică va rămâne sub potențial în viitorul apropiat, din cauza scăderii cererii interne și a investițiilor străine.

- Creștere preconizată pentru anul acesta va fi sub 1% - respectiv 0,9%.

- Pentru a asigura stabilizarea execuției bugetare, trebuie ținut cont că unele baze de impozitare sunt mici și există spațiu pentru a crește eficiența taxei pe valoare adăugată. Există spațiu ca accizele să își păstreze valoarea și să se impoziteze diferit imobilele.

- Dacă se mărește baza de calcul a TVA și se închid porțile de scăpare de la plata TVA, veniturile colectate cresc, iar taxa poate fi redusă. Din punct de vedere al taxelor este bine o rată mai mică, astfel încât toată lumea să plătească, decât o taxă mare care să nu fie plătită.

- FMI nu susține scăderea TVA la alimente. Nu înțelege cum reducerea TVA îi va ajuta pe fermierii afectați de secetă. Mai degrabă consideră că trebuie oferite subvenții.

- Absorbția fondurilor UE s-a îmbunătățit în prima parte a anului față de anul trecut, dar rămâne scăzută.

- Fondurile de la UE trebuie să fie folosite prioritar față de cele interne, care oricum sunt insuficiente pentru investiții publice.

- Multe proiecte de investiții sunt începute și puține finalizate. S-a cerut un inventar al acestora și evidențierea celor care reprezintă o prioritate. Este mai bine să se facă zece lucruri bine, cu obținerea de rezultate, decât 200 pe jumătate și să risipești bani cu ele.

Despre sistemul de sănătate

- România cheltuiește puțini bani, ca procent din PIB, pe sănătate, dar banii cheltuiți nu sunt cheltuiți suficient de bine. Trebuie crescut nivelul de cheltuieli și să ne ocupăm și de problema îmbătrânirii populației.

Despre sistemul bancar și îmbunătățirea legislației

- BNR are instrumentele pentru a interveni dacă este nevoie, și există un plan de rezervă.
- România pierde teren în față altor state din Europa de Sud-Est și restul Europei. Pentru a atrage investitori trebuie oferită o perspectivă clară despre ce se așteaptă în viitor. Este nevoie de progrese la nivel legislativ – trebuie consultate toate părțile implicate și apoi redactat un cadru legal limpede.
- Trebuie îmbunătățit modul în care se desfășoară operațiunile guvernamentale în achiziții.

Crește prețul la gaze

- Au fost salutate progresele din sectorul energetic. Acesta este profitabil, iar banii rezultați trebuie investiți în sănătate și educație.
- Trebuie aliniate prețurile la costul de producție și trebuie atrase investiții în acest sector.
- S-a căzut de acord cu Guvernul să crească prețul la gaze pentru cu 5% pentru gospodării și cu 10% pentru companii, până la mijlocul lunii septembrie. Trebuie redactat un plan de asistență socială pentru a îi ajuta pe cei care nu pot suporta aceste creșteri.
- Au fost discutate și progresele în sectorul transporturilor. Aici există companii neperformante, care merg în pierdere, care trag în jos dezvoltarea economiei. E nevoie de un management profesionist în locul numirilor pe criterii politice.
- Nu există o prioritate privind privatizările companiilor publice. Dar pentru unele dintre ele este singura soluție pentru a rezulta astfel un capital de investiții. Trebuie să se ia măsuri pentru reducerea arrieratelor acestora.
- Dacă situația politică se va aprecia atunci este loc pentru aprecierea leului.
- Trebuie selectat consultantul pentru listarea a 15% din Transgaz și pentru privatizarea Oltchim.

Din **România Liberă, 17 octombrie 2012**, aflăm că angajații în vârstă din Europa evită să se pensioneze din cauza crizei economice, ponderea celor de peste 55 de ani pe piața muncii fiind în creștere la nivelul Uniunii Europene, ceea ce poate provoca un conflict între generații, având în vedere șomajul ridicat din rândul tinerilor.

Creșterea vârstei de pensionare împarte analiștii în două tabere, unii care susțin că acest fapt nu reduce oportunitățile de angajare pentru tineri, iar alții care au o opinie contrară. În perioada 2000-2010, ponderea persoanelor de peste 55 de ani active pe piața muncii a crescut în toate țările Uniunii Europene, cu excepția Portugaliei și României, potrivit datelor Eurostat.

Evenimentul Zilei din 3 octombrie 2012 ne informează de faptul că un raport al Organizației Națiunilor Unite asupra îmbătrânirii globale arată că până în anul 2050 vor fi mai mulți pensionari decât copii, an în care numărul persoanelor în vârstă de 60 de ani și peste va atinge două miliarde. Raportul relevă, de asemenea, că numărul celor în vârstă de 100 de ani va crește de 10 ori, de la 316.000 în prezent, la trei milioane în 2050. Vârstnicii aduc beneficii semnificative societății, însă creșterea numărului acestora va declanșa provocări majore în domenii precum asistența medicală și pensiile.

Din **România Liberă, 1 noiembrie 2012**, aflăm că producătorii de preparate din carne vor să majoreze prețurile, până la Crăciun, cu 10%, ca urmare a scumpirii materiei prime, utilităților și combustibililor, a declarat joi, într-o conferință de presă, Radu Timiș, președintele Asociației Române a Cărnii (ARC). Timiș a spus că după creșterile de prețuri la energie, gaze și combustibili prețul cărnii a urcat în ultimele luni cu 15%.

România Liberă din 3 decembrie 2012, arată că recesiunea din zona euro își va transmite efectele asupra mediului local de afaceri, bugetul trebuie să suporte încă din ianuarie efectul salariilor mărite, se profilează un vârf al datoriei publice externe, în condițiile în care deficitul de cont curent este tot mai greu de finanțat.

Cum economia este legată de UE, iar zona euro a intrat oficial în recesiune tehnică, după o “contractie” economică de 0,1% în trimestrul al treilea, primul semn de îngrijorare vine de aici. Vom exporta mai puțin, remiterile românilor din străinătate vor fi mai anemice, fluxul investițiilor străine la fel. Declinul exporturilor se vede deja (-4,3% în septembrie față de perioada similară din 2011) și urmează probabil să se accelereze. Singura speranță pentru exportatori rămâne cursul de schimb.

Leul este singura valută regională care a pierdut teren față de euro, în timp ce zlotul, forintul, coroana din Cehia s-au apreciat. Deși un euro mai scump afectează consumatorii, el face bine execuției bugetare (cresc încasările din TVA - nu uitați că grosul mărfurilor vine din import, accize) și exportatorilor care primesc o infuzie de competitivitate. Rămâne de văzut în ce măsură un leu mai depreciat poate compensa deficitul de cerere creat de recesiunea din spațiul euro. Probabil că BNR nu va permite o depreciere semnificativ mai mare ca în 2012 pentru a nu genera un tsunami în sectorul bancar, deja afectat de o rată a creditelor neperformante ce a depășit 17%. Asta cel puțin în prima parte a anului.

Cheltuieli crescute, venituri incerte

Nu avem încă un buget pe 2013 din cauza campaniei electorale. Poate nu e cel mai rău lucru, având în vedere tentația politicianilor de a introduce amendamente pe bandă rulantă, care să fie cât mai pe placul votanților din propria circumscripție. Bugetul din 2013 va trebui să facă față unor cheltuieli de personal crescute încă din ianuarie (ultima tranșă de majorare a veniturilor bugetarilor a venit la 1 decembrie - 7,4%), pensiilor fără CAS și - sperăm pentru stabilitate macroeconomică - că nu și unei indexări cu inflația a pensiilor neactualizate din 2009. Creșterea gradului de absorbție a fondurilor europene a mai fost inclusă triumfalist în bugetul pe 2012 (20%!) iar noul Guvern a fost nevoit să taie repede investițiile pentru a nu-și anula promisiunile când veniturile estimate n-au mai sosit. Eterna speranță - creșterea gradului de colectare a TVA, CAS-va fi inclusă previzibil și în noul buget, dilatată față de posibilități, pentru a nu compromite ținta de deficit.

Vârf de plăți

Peste 5 miliarde de euro trebuie restituite de BNR și Ministerul Finanțelor în contul datoriei externe. Se va găsi o formă de rostogolire a împrumutului către FMI (statul lansează noi emisiuni de bonduri, pe care le depozitează în visteria BNR)? Greu de crezut că intrările din această sursă vor compensa ieșirile. Pentru ca rezerva să nu scadă dramatic ar trebui fie să avem investiții străine (BNR schimbă valuta și oferă în schimb lei), fie intrări de fonduri europene (același principiu). În lipsa acestora, poziția BNR de vajnic apărător al leului va fi șubrezită. După cum au decurs privatizările convenite cu FMI, e greu de crezut că vom avea fonduri suplimentare din această sursă la buget iar vestea proastă este că nici alte licențe pentru telefonia mobilă nu sunt de vânzare anul viitor (în acest an au contribuit la menținerea deficitului în limitele convenite cu FMI). Din păcate, procesul numirii de manageri privați în companiile de

stat stagnează (Tarom, singura excepție) în condițiile în care numai de administrare eficientă nu pot fi suspectate acestea.

Scumpiri în lanț

Dincolo de efectul unui leu previzibil mai slab, nu uitați că accizele se calculează la un curs cu 5% mai mare în 2013 (efectul este o creștere de 1,2-1,5% a prețului combustibililor și peste 3% la țigări), prețul giga-caloriei nu va mai fi menținut la valorile din prezent în București iar majorările de preț pe seama eliminării subvențiilor vin din urmă (prețurile reglementate dispar până în 2017 la energie electrică și 2018 la gaze). La gaze, prima majorare pentru consumatorii casnici din 2013 va fi realizată pe 1 iulie 2013, când prețul va urca cu 8%, apoi acesta va crește cu două procente la 1 octombrie. Pentru consumatorii non-casnici, prețul urcă în 2013 cu 18%. La energie electrică, anul viitor crește procentul de achiziție din piața concurențială la 10% (de la 0%) pentru consumatorii casnici; pentru non-casnici, procentul de achiziție din piața concurențială urcă la 85%. Sunt scumpiri care erodează cererea din economie și care pot afecta creșterea economică. Una peste alta, economia se va confrunta în 2013 cu un an plin de provocări, preponderent interne, deși n-ar fi exclus ca amenințările externe să nu lipsească. Guvernul trebuie să rezolve în plus problema despăgubirilor foștilor proprietari, după ce Fondul Proprietatea s-a dovedit insuficient. Avem însă o speranță: rareori România s-a confruntat cu doi ani agricoli slabi, consecutiv.

Evenimentul Zilei, 6 decembrie 2012 ne informează de faptul că sărăcia face ravagii în Europa, chiar și în statele dezvoltate a ajuns la un nivel îngrijorător. Responsabilii comunitari avertizează că perspectivele sunt nefaste și în lipsa unor măsuri ferme adoptate acum, situația va fi dificil de schimbat mai târziu.

Reducerea sărăciei, obiectiv Europa 2020

Unul dintre obiectivele strategiei Europa 2020 este tocmai reducerea sărăciei în următorii 8 ani. Zi după zi, sunt tot mai mulți cei care ajung în situația de excluziune socială și care suferă privațiuni economice severe. În Spania, titrează cotidianul, 12,4 milioane de oameni se află în pragul sărăciei, circa 27% din populație, potrivit Eurostat.

Comisia a propus alocarea unui minimum de 25% din fondurile politicii de coeziune în această direcție și utilizarea unei proporții de 20% din sumă pentru incluziunea socială și susținerea altor proiecte precum Fondul de Ajutor pentru cei aflați la nevoie, precum și alocarea

a două miliarde și jumătate de euro pentru satisfacerea necesarului alimentar al populației europene între 2014 și 2020.

UE divizată

Președintele Comisiei Europene s-a declarat nemulțumit de faptul că UE este divizată atunci când vine vorba de rezolvarea problemei sărăciei. Astfel, în timp ce unii înțeleg să lupte împotriva acestui flagel, alții consideră că ar fi cazul să se mai taie din bugetul alocat. Bruxelles-ul dorește nu numai sporirea fondurilor comunitare, dar și menținerea serviciilor sociale și rețelele de securitate socială ale țărilor UE, au spus liderii europeni.

Cu rate mari ale șomajului, mai ales în rândul tinerilor și disparități mari de dezvoltare regională, populația UE privește cu teamă către viitor. Organizațiile nonguvernamentale din țările UE, grupate în Platforma Socială, au cerut măsuri clare, concretizate în legi la nivelul Uniunii pentru a avea garanția că situația se va schimba. Pentru că, spun ele, nici recomandările și nici bunele intenții nu duc la reducerea dimensiunilor acestei probleme.

În România, circa 40% din populația țării se află în situația de risc de sărăcie, potrivit Eurostat, proporția fiind una dintre cele mai mari din UE.

Din **Adevărul, 5 decembrie 2012** aflăm că activitatea profesională este continuată după pensionare de numai 20,9% din totalul de 3,83 milioane de pensionari chestionați în cadrul unei anchete a Institutului Național de Statistică (INS) privind forța de muncă în gospodării. Puțin peste jumătate (51,7%) dintre persoanele cu vârste cuprinse între 50 și 69 de ani, respectiv 1,9 milioane de persoane, beneficiază în prezent de un tip sau altul de pensie.

Din cei 1,982 milioane de pensionari, peste trei sferturi (78,4%) aveau vârsta de 60-69 de ani, 55,3% erau femei, iar 57,2% domiciliau în mediul urban.

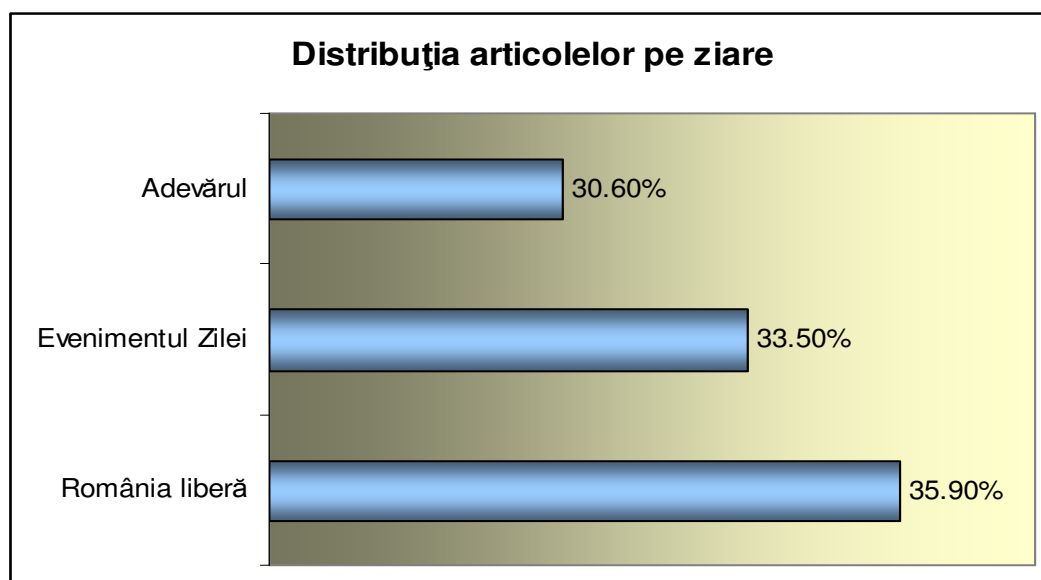
Potrivit INS, majoritatea covârșitoare a pensionarilor ocupați lucrau în sectorul agricol (97,0%) și aveau statut profesional de lucrător pe cont propriu sau lucrător familial neremunerat (98,5%). De asemenea, 90,5% au declarat că lucrează în continuare pentru a asigura venituri suficiente gospodăriei din care fac parte.

Potrivit anchetei INS, mai mult de o treime (38,1%) dintre pensionarii care își încetaseră activitatea au preferat să rămână acasă odată cu îndeplinirea condițiilor pentru obținerea pensiei.

Statistica articolelor în publicațiile online din România

2.1. Distribuția articolelor pe ziare

În perioada ianuarie-decembrie 2012, din analiza articolelor din cele trei cotidiene „România Liberă”, „Evenimentul Zilei” și „Adevărul” - ediție on line, s-a alcătuit o bază de date cu articolele care au prezentat interes pentru persoanele vârstnice, acestea fiind în număr de 304.

Tabel nr.1

Constatăm că din totalul articolelor cuprinse în baza de date, 30,60% au apărut în ziarul „Adevărul”, 33,50% au fost în ziarul „Evenimentul Zilei”, iar 35,90% în „România Liberă”. (Tabel nr.1).

Ca și în anii precedenți, ziarul cu cel mai ridicat procent de articole de interes pentru persoanele vârstnice este „România Liberă”.

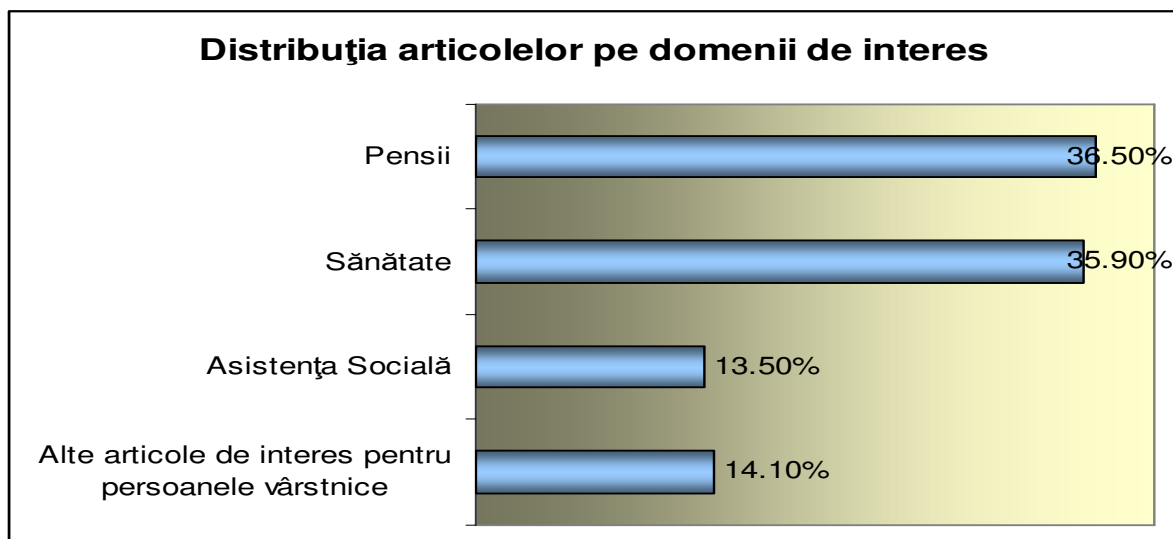
2.2. Distribuția articolelor pe domenii de interes

Pentru analiza articolelor, selectate în baza de date, s-a folosit o clasificare a acestora pe domenii pentru a putea prelucra informațiile și în același timp pentru a urmări frecvența articolelor referitoare la vârstnici și pensionari pe parcursul întregului an.

Astfel, am utilizat următoarea clasificare: **pensii** (toate articolele referitoare la pensii, înghețarea acestora, recalculare, legislație etc.), **sănătate** (articole referitoare la sănătatea populației, asistența medicală, coplata, spitale, medicamente, etc.), **asistență socială** (articole referitoare la asistența socială a persoanelor vârstnice, bilete de tratament, îngrijirea la domiciliu, ajutoare pentru persoanele vârstnice, etc.), **alte articole de interes pentru persoanele vârstnice** (majorarea prețurilor alimentelor; majorarea prețurilor la servicii, întreținere, căldură, apă, gaz, energie; pensionari în sărăcie etc.).

Trebuie precizat faptul că articolele analizate, nu se referă strict la vârstnici și pensionari, unele dintre ele fiind de interes general s-a considerat că afectează nivelul de trai și a acestei categorii de populație.

Analizând frecvența pe domenii, se constată că în anul 2012 procentul cel mai mare al articolelor este în domeniul Pensii (36,50%), urmat, la o diferență foarte mică, de domeniul Sănătate cu un procent de 35,90%. În domeniul Asistență Socială au apărut articole cu un procent de 13,50%, iar Alte articole de interes pentru persoanele vârstnice - 14,10% (Tabel nr. 2).

Tabel nr.2

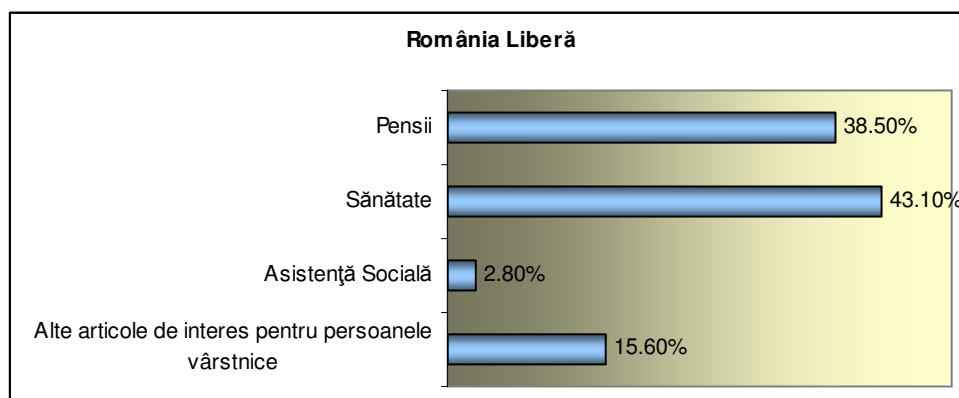
Făcând o comparație cu anul 2011, se constată că în anul 2012 a avut loc o creștere a numărului de articolele în domeniul pensiilor, astfel în anul 2011 a fost un procent de 32,20% din totalul articolelor, în timp ce în anul 2012 – 36,50%. În schimb se înregistrează o scădere în domeniul sănătății, astfel, dacă în anul 2011 a fost înregistrat un procent de 39,50% articole din total, în anul 2012 au fost înregistrate 35,90% pentru acest domeniu. Un procent asemănător, fără a avea o diferență majoră, se înregistrează în domeniile Asistență Socială și Alte articole.

Privind în ansamblu această analiză comparativă, procentele sunt asemănătoare, ceea ce înseamnă că în cei doi ani, nu au avut loc schimbări semnificative referitoare la domeniile de interes studiate.

Analiză comparativă a distribuției articolelor pe domenii de interes				
Anul	Pensii	Sănătate	Asistență Socială	Alte articole de interes pentru persoanele vârstnice
2011	32,20%	39,50%	13,20%	15,10%
2012	36,50%	35,90%	13,50%	14,10%

Trecând la analiza pe domenii a articolelor publicate de către fiecare ziar în parte, situația se prezintă după cum urmează:

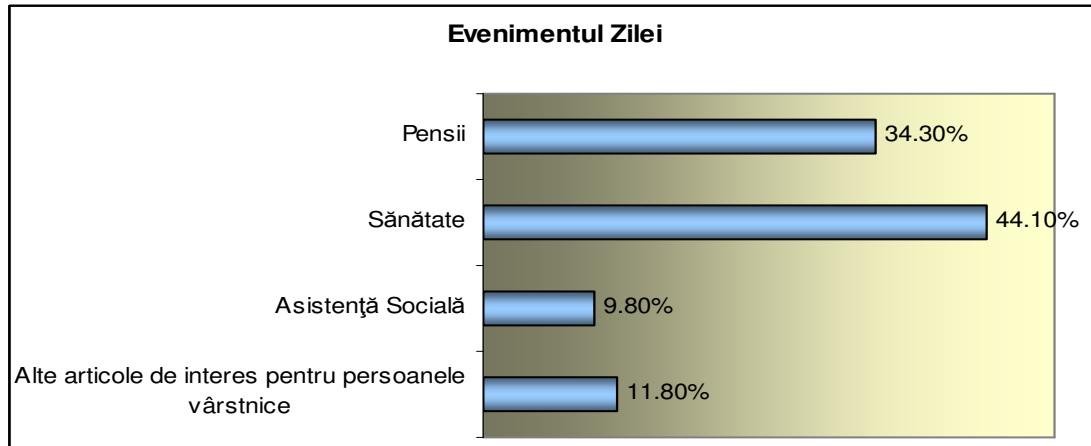
Articolele din „România Liberă” reprezintă 35,90% (109 de articole) din total. Aceste articole împărțite pe domenii au următoarele ponderi: 38,50% pensii, 43,10% sănătate și 2,80 % asistența socială, 15,60% alte articole (Tabel nr. 3).

Tabel nr. 3

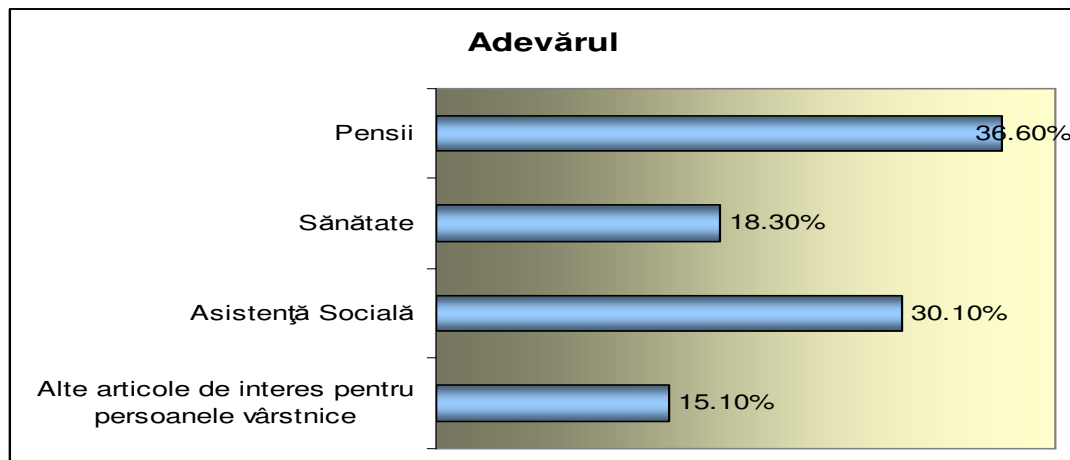
Referitor la „Evenimentul Zilei”, articolele publicate în acest ziar reprezintă 33,50% din total, respectiv 102 articole.

Pe domenii : 34,30% se referă la pensii, 44,10% la sănătate, 9,80% la asistența socială și 11,80% la alte articole (Tabel nr. 4).

Tabel nr.4

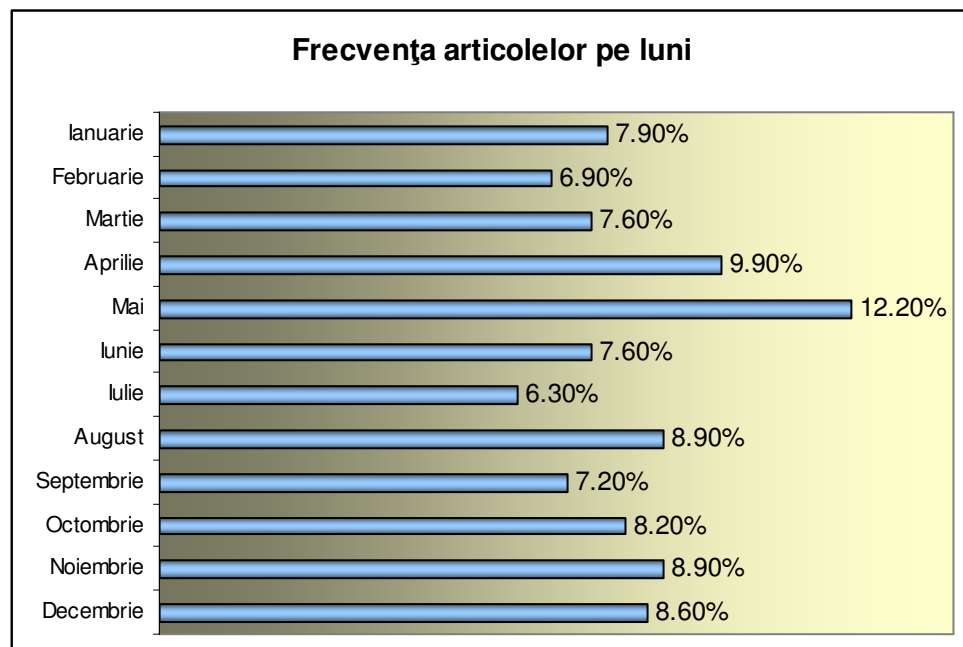
Articolele din „Adevărul” reprezintă 30,60% (93 articole) din total. Aceste articole împărțite pe domenii au următoarele ponderi: 36,60% pensii, 18,30% sănătate, 30,10% asistență socială și 15,10% alte articole. (Tabel nr. 5)

Tabel nr.5

2.3. Frecvența publicării articolelor în intervalul ianuarie - decembrie 2011

În decursul anului 2012, cele mai multe articole din cele trei cotidiene analizate au apărut în luna mai, respectiv un procent de 12,20 % urmată de luna aprilie cu 9,90 % (astfel în luna mai au fost publicate 37 articole, iar în luna aprilie 30 articole). Așa cum se constată și din tabelul nr. 8, în luna iulie au fost publicate cele mai puține articole de interes pentru pensionari și persoanele vârstnice.

Tabel nr. 8

Concluzii

Problemele persoanelor vârstnice, deosebit de diversificate sunt mult prea puțin mediatizate de presă, ceea ce face ca factorii de decizie să fie puțin sensibilizați pentru stabilirea și aplicarea de măsuri care să conducă permanent la ridicarea nivelului de trai a acestei categorii de populație.

Abordările celor trei cotidiene „Adevărul”, „Evenimentul Zilei” și „România Liberă”, au o înclinație spre negativ și efecte negative ale unor măsuri luate în comunități pentru persoanele vârstnice și o lipsă de informare în legătură cu nevoile reale ale pensionarilor și persoanelor vârstnice pentru a-și putea asigura traiul în mod decent și cu demnitate.

Presa utilizează foarte puțin publicarea de interviuri pe diverse teme cu persoane vârstnice, cu reprezentanții organizațiilor de pensionari, cu membrii Consiliului Național al Persoanelor Vârstnice, situație în care s-ar putea lărgi apreciabil paleta de probleme a acestei categorii sociale ce ar trebui să stea în agenda de lucru a Guvernului și a instituțiilor din administrația publică cu atribuții și responsabilități în domeniu.

În situația actuală, persoana vârstnică este o țintă pasivă, neexistând feedback la problemele ei sociale de interes major. Comunicarea oferită de presă, destul sporadică de altfel, deschide un canal în care informația și mesajul nu ajunge la destinatar (responsabil), ceea ce îi conferă ineficiența în acest domeniu.

Sistemele naționale de pensii și de sănătate prezintă disfuncționalități și numeroase deficiențe cu repercusiuni grave asupra persoanelor vârstnice, aspecte tratate insuficient de către presă. Din această cauză măsurile corective, atât de necesare, nu se aplică sau se aplică cu mare întârziere de către Guvern, aspect ce conduce la nemulțumire în rândul pensionarilor.

Propuneri

Presă, dar și emisiunile online, poate avea un rol important în plan social, cu condiția să ilustreze permanent și în detaliu aspecte concrete privind situația persoanelor vârstnice.

Titlurile articolelor este necesar să prezinte un mesaj clar care să determine organele responsabile în soluționarea favorabilă a cazurilor sociale în care sunt implicate pensionarii și persoanele vârstnice.

Fiecare articol referitor la vârstnici considerăm că este necesar să conducă la deschiderea unui canal de comunicare între această categorie de populație și instituțiile guvernamentale sau după caz locale, care prin recepționarea mesajului să reacționeze la eliminarea situațiilor necorespunzătoare.

De asemenea, în calitate de receptori, instituțiile guvernamentale și locale, este necesar să prezinte efectul mesajului și al măsurilor realizate. În aceste condiții se impun a fi luate în seamă o serie de măsuri pentru îmbunătățirea rolului jucat de presă în ameliorarea condițiilor de viață a persoanelor vârstnice, pentru a căror efect pozitiv propunem:

- extinderea ariei de analiză la toate cotidienele care au tiraje mari;
- realizarea periodică de analize pe diverse teme punctuale care privesc persoanele vârstnice abordate în articolele din presă;
- întărirea comunicării dintre Consiliul Național al Persoanelor Vârstnice prin Secretariatul Tehnic și departamentele sociale ale principalelor cotidiene, pentru o mai bună identificare și abordare a problemelor persoanelor vârstnice și o mai bună încadrare în pagină, pentru o mai facilă vizionare și citire a acestora;
- organizarea unor întâlniri cu reprezentanții Ministerului Muncii, Familiei și Protecției Sociale, precum și cu cei ai Ministerului Sănătății la care presa să fie informată cu privire la rolul pe care trebuie să-l asigure aceste instituții centrale potrivit recomandărilor Adunării Mondiale a Persoanelor Vârstnice.
- invitarea reprezentanților organizațiilor centrale ale pensionarilor la conferințe de presă pentru a aduce în atenția opiniei publice problemele majore cu care se confruntă marea majoritate a persoanelor vârstnice;

■ diseminarea în rândul presei a informațiilor cu privire la realizări pozitive din viața persoanelor vârstnice și evidențierea acțiunilor reușite ce vizează persoanele din vârsta a treia.

Director general,

Marius Augustin Pop

Șef birou „Analize și studii”,

Alina Letiția Matei

Insp. de specialitate,

Georgiana Elena Cojocaru

Bibliografie

- **Colecția de articole din ziarele „Adevărul”, „Evenimentul zilei” și „România Liberă” din perioada 1 ianuarie 2012 – 31 decembrie 2012.**

- **<http://www.9am.ro/top/Business/214946/10-motive-pentru-care-presa-scrisa-va-disparea.html>**

- **<http://www.capital.ro/detalii-articole/stiri/presa-scrisa-are-in-continuare-o-audienta-mai-mare-decat-internetul-154605.html>**